

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK

Универзитет Јосипа Јурја Строссмјера у Осијеку
Градска и универзитетска библиотека Осијека

HR - 31000 OSIJEK, Europska avenija 24

tel. **385(031) 124-836, fax **385(031) 124-836

e-mail: gisko@knjiga.gskos.hr

IZVJEŠĆE

O RADU

GRADSKE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE OSIJEK

u 1997. godini

GRADSKI KARAKTER

UVOD. OSNOVNI PODACI

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek (GISKO) djeluje kao knjižnica s dvojnou funkcijom:

- središnja (matična) javna /narodna knjižnica Grada Osijeka, Županije Osječko-Baranjske i
- središnja sveučilišna/ znanstvena knjižnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku s osnovnim ciljem osiguravanja dostupnosti svih vrsta informacija (znanstvenih, obrazovnih, stručnih, kulturnih i dr.) u bilo kojem obliku (tiskana građa: knjige, časopisi, novine i sl., AV građa, elektronski mediji i dr.) najširem krugu stvarnih i potencijalnih korisnika.

Temeljem Rješenja Vijeća za knjižnice RH Knjižnica je nosilac statusa županijske matične narodne knjižnice za sve narodne i školske knjižnice na području Županije Osječko-Baranjske i regionalne znanstvene knjižnice za sve fakultetske, specijalne i spomeničke knjižnice na području regije Slavonije i Baranje.

U skladu s navedenim funkcijama i zadacima Knjižnica se razvija kao javna opće-znanstvena knjižnica polivalentnih sadržaja.

U odnosu na trenutačno stanje, uvjete djelovanja i mogućnosti, a u skladu s navedenim osnovnim funkcijama i zadacima osnovni pravci razvoja Knjižnice određeni su dvojako:

1. kratkoročno - kontinuitet dvojne djelatnosti/ funkcije Knjižnice kao javne gradske/ narodne knjižnice i sveučilišne/ znanstvene knjižnice, jačanje pojedinih funkcija i stvaranje pretpostavki za razdvajanje;
2. dugoročno - osamostaljivanje i razdvajanje navedenih funkcija do potpunog fizičkog odvajanja na dvije zasebne ustanove/ knjižnice: Gradsku knjižnicu kao javnu narodnu knjižnicu opće-znanstvenog tipa na sadašnjoj lokaciji i Sveučilišnu knjižnicu na novoj lokaciji Tvrđa.

Zakonom o visokim učilištima (N.N. br. 96. od 25. listopada 1993.god.) osnivačka i vlasnička prava nad knjižnicom prenešena su na Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku. Navedenim zakonom Knjižnica je definirana kao ustanova čija djelatnost osigurava cjelovitost i potrebni standard sustava visoke naobrazbe na Sveučilištu, a u knjižničkom smislu kao sveučilišna/ znanstvena knjižnica, tj. zakonski je poništen javni /narodni karakter njenog djelovanja.

Ugovorom o financiranju narodne djelatnosti Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek sklopljenim između Grada Osijeka - Poglavarstva s jedne strane i Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku i GISKO s druge strane privremeno je osigurano financiranje ovog dijela ukupne djelatnosti Knjižnice.

Knjižnica djeluje na matičnoj lokaciji Europske avenije 24 i pet područnih odjela: Donji grad, Industrijska četvrt, Retfala, Josipovac i Jug II.

OSTVARIVANJE PROGRAMA

Gradska i sveučilišna knjižnica je 19. rujna 1996.god. ponudila Gradu Osijeku Program knjižnične djelatnosti Gradske i sveučilišne knjižnice za 1997.god. - gradski karakter (UR.br. 335/96.) u ukupnom iznosu od 2.768.985,76 Kn.

Prijedlogom programa javnih potreba u kulturi Grada Osijeka u 1997. god. (prosinac 1996.god.) Grad je prihvatio program Knjižnice u cjelini (programski dio), ali u financijskom iznosu od 2.397.150,40 Kn.

Rebalanskom Proračuna Grada Osijeka u prosincu 1997.god. sredstva za Knjižnicu su smanjena za 500.000,00 Kn., tj. na ukupno 1.897.150,40 Kn.

Do 31.12.1997. god. Grad je za financiranje gradskog programa Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek u 1997. god. ukupno doznačio 1.267.171,36 Kn.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek je u cjelosti ostvarila ponuđeni Program knjižnične djelatnosti za 1997.god. - gradski karakter, a kako slijedi:

A. KNJIŽNIČNA DJELATNOST

1. NABAVA KNJIŽNE GRAĐE

Knjižni fond prinovljen je uobičajenim vidovima nabave: kupovinom, poklonima, zamjenom, obvezatnim primjerkom R.Hrvatske. Ukupno je prinovljeno 6.373 naslova građe u 23.911 primjeraka od čega 5.023 naslova knjiga u 10.659 primjeraka, 1.128 naslova periodike u 12.999 primjeraka, 62 naslova CD u 92 primjerka, 6 naslova CD-ROM-a u 6 primjeraka, 28 vrstu igračkaci u 29 primjeraka, 111 izložbenih kataloga, 3 zemljopisnih karte i 12 nota.

Ukupni fondovi Gradske i sveučilišne knjižnice na dan 31. prosinac 1997.god. iznose:

- knjige	317.002 svezaka
- periodika	1.644 naslova
tekuća periodika	1.128 naslov
- AV građa:	
gram. ploče	880 primjeraka
video kas.	331 primjerak
CD	275 primjerka
CD-ROM	33 primjeraka
- igračke	974 primjeraka
- ostala građa	31.879 primjeraka
- neevidentirano	22.500 svezaka

Struktura prinovljene građe je slijedeća:

1.1. Struktura prinova po vidovima nabave:

KNJIGE

- kupovina	1.015 naslova u	6.366 primjeraka
- dar	1.222 naslova u	1.443 primjeraka
- dar (AČ)	322 naslova u	386 primjeraka
- OP RH	2.464 naslova u	2.464 primjeraka

UKUPNO 5.023 naslova u 10.659 primjeraka

NOVINE

ČASOPISI

- kupovina	11 nasl. u 3.331 prim. /	22 nasl. u 355 prim.
- dar	8 nasl. u 325 prim. /	72 nasl. u 453 prim.
- dar (AČ)	2 nasl. u 578 prim. /	26 nasl. u 199 prim.
- OP RH	20 nasl. u 1.822 prim. /	967 nasl. u 5.936 prim.

UKUPNO 41 nasl. u 6.056 prim. / 1.087 nasl. u 6.943 prim.

CD

CD-ROM

- kupovina	68 nasl. u 104 primjer. /	6 nasl. u	6 primj.
- dar	/		

UKUPNO 68 nasl. u 104 primj. / 6 nasl. u 6 primj.

1.2. Struktura naslova kupljenih knjiga

- za odrasle:

znanstvena lit.	431 naslova u	1.406 primjeraka
strana beletristika	194 naslova u	2.029 primjeraka
domaća beletristika	181 naslova u	857 primjeraka

UKUPNO 806 naslova u 4.292 primjerka

- za djecu:

znanstvena lit.	45 naslova u	219 primjeraka
beletristika	164 naslova u	1.855 primjeraka

UKUPNO 209 naslova u 2.074 primjeraka

SVEUKUPNO 1.015 naslova u 6.366 primjeraka

1.3. Ostvarena sredstva: Knjige i časopisi

Neurošena sredstva iz 1996.	18.924,48 +
Županija Osječko-baranjska 1996.	30.000,00 <i>ostali npr.</i>
Višak vl.prihoda iz 1996.	53.259,64 +
Ministarstvo kulture RH - 1996.	130.000,00 } <i>530.000,00</i>
Ministarstvo kulture RH - 1997.	400.000,00 }
Poglavarstvo grada Osijek - 1997.	75.800,00 ^o
Županija Osječko-Baranjska - 1997.	15.000,00 <i>ostali npr.</i>
	<u>722.984,12</u>

Utrošena sredstva:

Knjige	616.649,11
AV građa	67.851,49
Igračke i slikovnice	4.858,60
	<u>689.359,20</u>

OSTATAK SREDSTAVA 33.624,92

2. OBRADA

2.1. Tehnička obrada građe:

- knjige	10.798 svezaka
- časopisi	6.722 brojeva
- novine	2.354 broja
- neknjižna građa	74 primjerka

2.2. Kontinuiranje periodike:

- novine	2.354 broja
- časopisi	6.722 broja
Novi naslovi	283 naslova

2.3. Broj klasificiranih:

- knjiga	5.565 naslova
- periodike	487 naslova
- CD	6 naslova
- igračke	5 primjeraka

2.4.1. Broj katalogiziranih knjiga:

8.421 naslova

2.4.2. Broj katalogizirane periodike:

278 naslova

2.5.1. Broj rekatalogiziranih knjiga:

190 naslova

2.6. CIP zapis

155 naslova

preuzimanje CIP zapisa

79 naslova

2.7. Redakcija zapisa: - knjige

6.485

- periodike

81

2.8. Broj inventariziranih knjiga:

27.059 svezaka

2.9. Broj inventarizirane neknjižne građe:

173 primjeraka

2.10. Tiskanje:	- bibliografskih zapisa	350
	- kat. listića	36.921

2.11. Broj uložениh kataložnih listića:

- matični katalog	5.944 listića
- abecedni katalog	8.019 listića
- stručni katalog	4.036 listića
- mjesni katalog	950 listića
- naslovni katalog	2.486 listića

UKUPNO	20.430 listića
--------	----------------

Osim redovnih poslova obrade vezanih uz prinovljenu građu naročita pažnja je posvećena održavanju lokalne baze (OPAC), ujednačavanja kataložke prakse u Knjižnici, upoznavanje s građom na suvremenim medijima (AV, CD, CD-ROM) i njihova obrada (izrađen je Projekt obrade AV građe), kao i obradi građe na stranim jezicima pribavljenim kupnjom ili darom.

3. ZAŠTITA GRAĐE

Težište pri realizaciji programa zaštite je bilo na:

- preventivnoj primarnoj zaštiti građe obveznog primjerka R.Hrvatske;
- uvezu i popravku oštećene građe;
- uvez periodike i dr.

Na području zaštite urađeno je slijedeće:

- uvez knjiga	350 svezaka
- uvez novina	60 svezaka
- uvez građe OP RH	120 svezaka
- uvez Biltena prinova	50 svezaka
- popravak knjiga	250 sveska

4. OTPIS KNJIŽNOG FONDA

Izvršena je priprema za otpis knjiga u posudbenim odjelima Knjižnice po svim osnovama. Otpis će se provesti u 1998.god.

5. UPISI

U 1997. godini u Knjižnicu je ukupno bilo upisano 10.067 korisnika slijedeće strukture:

5.1. individualni upisi:

- predškolska djeca i učenici OŠ	3.491
- učenici srednjih škola	1.323
- studenti	706
- ostali odrasli korisnici	3.586
<hr/>	
UKUPNO	9.106

5.2. kolektivni upisi:

961

SVEUKUPNO

10.067

5.3. prognanici:

- djeca	1.163
- odrasli	1.704
<hr/>	
UKUPNO	2.867

5.4. počasni članovi:

15

Visina upisnine se u 1997. godini iznosila je 50,00 Kn za odrasle i 40,00 Kn za djecu. Upisnina vrijedi godinu dana od dana upisa. Osobe s prognaničkim statusom upisivane su i nadalje besplatno.

Ukupnim brojem upisanih korisnika u 1997.god. Knjižnica je nadmašila predratne rezultate, no mora se naglasiti da struktura upisa još uvijek nezadovoljava, naročito u pogledu broja studenata, kao i kolektivnih upisa. Po brojnosti upisa i nadalje se kao značajna kategorija pojavljuju korisnici s prognaničkim statusom (31,6kupnih korisnika).

6. POSUDBA GRAĐE

Ukupno je u 1997. god. u Knjižnici posuđeno različite građe. Građa, posuđivana za korištenje izvan Knjižnice i u čitaonicama slijedeće je strukture:

6.1. <u>izvan Knjižnice:</u>	
- knjige	208.535 ✓
- igre/igračke	626
6.2. <u>u čitaonicama:</u>	
- knjige	40.677 ✓
- časopisi	14.174
- novine	8.641
- igračke	
- AV građa	-
- CD-ROM	36
<hr/>	
UKUPNO	63.528
6.3. <u>međubibliotečna posudba:</u>	104 ✓
SVEUKUPNO (6.1. - 6.3.)	272.793

Broj i struktura korisnika u čitaonicama je bio slijedeći:

- djeca predšk.uzrasta i učenici OŠ	5.266
- učenici srednjih škola	7.695
- studenti	6.122
- ostali korisnici	2.605
<hr/>	
UKUPNO	21.688

6.4. igraonica:

Broj djece u igraonicama:	5.357
Broj posuđenih igračaka:	4.323

B. INFORMATIVNO-REFERALNA DJELATNOST

U 1997. godini korisnicima je ukupno pruženo 15.520 stručnih informacija s različitih područja, te priređena literatura za 1.236 stručnih tema.

Informativno-referalnu djelatnost obavljali su bibliotekari informatori specijalizirani za određena stručna područja prirodnih, primijenjenih i društvenih znanosti, umjetnosti, te informatori usmjereni na pedagoško-animatorski rad s djecom.

U 1997. god. Knjižnica je prinovila šest CD-ROM baza podataka, većinom referalnog karaktera. Pretraživanje navedenih baza, kao i vlastite bibliografske baze (OPAC) prema zahtjevima korisnika vršili su za sada bibliotekari informatori, dok je u planu osiguravanje radnih mjesta (terminala/ radnih stanica) za korisnike.

S ciljem pravodobnog i ažurnog obavještanja korisnika o prionovljenoj građi, naročito novim naslovima znanstvene i stručne literature posebna je pažnja poklonjena izradi biltena prionovljenih knjiga s područja znanosti, te je izdan

Bilten prionov. knjiga - znanost 1997 god.

C. KULTURNO ANIMATORSKA DJELATNOST

U okviru kulturno animatorske djelatnosti knjižnice ostvareno je 118 izložbi knjižne i dr. građe, 110 književnih susreta, predstavljanja knjiga i predavanja, 602 susreta s djecom i niz drugih aktivnosti.

Knjižnica je organizirala stručni skup "Nijedna knjižnica nije otok : mreža narodnih knjižnica".

Obilježene su sve značajne obljetnice hrvatske i svjetske povijesti, kulture i umjetnosti. Kulturnim programima Knjižnica je nastojala promovirati sve oblike i mogućnosti svoje djelatnosti cjelokupnom građanstvu Osijeka i regije s ciljem aktivnog doprinošenja oživljavanju kulturnih zbivanja i kulturnog života u gradu.

Posebna pozornost posvećenja je obilježavanju Dana Grada, Dana dječje knjige i Mjeseca knjige 1997.god.

1. Izložbe knjiga i druge građe:

Postavljeno je ukupno 118 izložbe.

Tematski izložbe su bile vezana uz

- obljetnice rođenja ili smrti istaknutih književnika, umjetnika, znanstvenika i sl.
- prigodne povodom aktualnih zbivanja

Posebno se ističu velike izložbe:

2. Predavanja, okrugli stol:

Održano je ukupno 32 predavanja, književnih večeri i predstavljanje knjiga, te 6 okruglih stolova/ tribina. Namjena ovih aktivnosti je bila istovjetna kao i kod izložbi, a teme odnosno predavači, autori, gosti su bili iz različitih oblasti.

Okrugli stol:

U ostvarivanju programa Knjižnica je ostvarila suradnju s nakladničkim kućama, Društvom hrvatskih književnika ogranak Osijek, Maticom hrvatskom Ogranak Osijek i drugim kulturnim organizacijama i ustanovama.

3. Mjesec hrvatske knjige '97.

U sklopu Mjeseca hrvatske knjige '97. od 15. listopada do 15. studenog realiziran je zaseban program s nizom akcija, priredbi, predstavljanja knjiga i autora i dr., te dvije izložbe.

4. Pedagoško-animatorski rad s djecom:

Pedagoško-animatorski rad s djecom se ispoljavao kroz različite sadržaje: pričanje i crtanje priča, posjeti vrtića i OŠ, satovi lektire, natjecanja u znanju, prikazi knjiga, okrugli stolovi, popularna predavanja i razgovori. Aktivnosti su se održavali u svim dječjim odjelima, kao i u pojedinim osnovnim školama u sklopu suradnje Knjižnice i OŠ općine.

Ukupno je održano 602 susreta.

Knjižnica je organizirala tradicionalni maskenbal u Domu Hrvatske vojske.

Svečano je i obilježen i Međunarodni dan dječje knjige 2. travnja (Andersenov rođendan).

U suradnji s OŠ grada organiziran je natječaj za najbolju literarnu kritiku za djelo

5. Dječji tjedan

U sklopu Dječjeg tjedna organizirani su posjeti djece iz vrtića i OŠ, te crtamo i pričamo priču.

6. Prikazi knjiga

U suradnji s Hrvatskim radiom - Studio Osijek priređeno je 40 prikaza knjiga.

7. Igraonica

U sklopu Igraonice Dječjeg odjela Knjižnice ostvareno je niz kreativnih susreta i programa za djecu predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta: - kreativne radionice; multimedijske radionice, LEGO radionice, likovne radionice, vrijeme za bajku, igraonica u torbi, vesela subota, prigodni programi (Valentinovo, maskenbal, Uskrs, Sv. Nikola, Božić, Nova Godina i dr.)

8. Austrijska čitaonica

Radi promicanja i razvijanja austrijsko-hrvatskih kulturnih veza u sklopu Austrijske čitaonice priređeno je niz zasebnih programa: izložbe knjiga i druge građe, video projekcije, predavanja i dr.

4. EDUKATIVNA DJELATNOST

Nastavljeno je s edukacijom i osposobljavanjem novoprimitljenih bibliotečnih djelatnika s područja regije.

Edukaciju su organizirali st. suradnici Regionalne matične službe, a provodili su je voditelji pojedinih odjeljenja i službi knjižnice.

Za školske knjižničare OŠ iz Osijeka organizirano je 7 Informativnih utoraka, čiji je sadržaj rada predstavljalo sve ono što doprinosi dobroj suradnji između Knjižnice i školskih knjižnica.

Za školske knjižničare srednjih škola organizirano je 8 Informativnih srijeda.

5. RAZVOJNA MATIČNA SLUŽBA

Osnov programa službe zasnivao se na pomoći knjižnicama stradalim u ratu, kako na području matičnosti, tako i na širem području Slavonije (naročito područje Vukovarsko Srijemske županije).

Od 1997. god. u Knjižnici je privremeno središte Gradske knjižnice Beli Manastir u progonstvu.

Osim navedenih aktivnosti izvršeni su i drugi redovni poslovi i zadaci službe:

5.1. Prikupljanje podataka i analiza stanja u knjižnicama Osječko-Baranjske Županije i slavonsko-baranjske regije.

Prikupljeni su i obrađeni podaci o radu knjižnica na području djelovanja službe.

Izvršena je i analiza rada republičke matične službe za potrebe knjižnica mađarske narodnosti, čije je sjedište privremeno u GISKO, te izrađen izvještaj.

5.2. Stručni posjeti, uvidi i nadzor.

Izvršeni su stručni posjeti i pregledi narodnih knjižnica Đakova (izrađen prijedlog osamostaljivanja knjižnice), Našica (pitanja općinske mreže, opremanje dječjeg odjela), D. Miholjca (problemi djelatnosti), Orahovice (program opremanja knjižnice i dr.), Sl. Brod (ratne štete), Vinkovci (pokretanje rada uništene knjižnice), P. Slatina, Valpovo i Belišće.

Izvršen je i pregled dijela školskih knjižnica Osječko-Baranjske Županije (15 osnovnoškolskih i 5 srednješkolskih), te visokoškolskih knjižnica Sveučilišta J.J.Strossmayer u Osijeku

5.3. Unapređivanje stručnog rada i pružanje st. pomoći.

Nastavljeno je s pružanjem stručne savjetodavne pomoći svim vrstama knjižnica, naročito u svezi kompjutorizacije knjižnica, opremanja i funkcionalnog uređenja, organizacije djelovanja.

Instalacija programa "Ciciban" u knjižnice OŠ, pružanje st. pomoći i obuka djelatnika u korištenju programa.

5.4. Poticanje razvoja, organizacija i unapređivanje mreže knjižnica.

Održan seminar "Formiranje i rad županijske matične službe" za ravnatelje i voditelje ovih službi s područja S.i B.

Održan seminar o katalogizaciji za knjižničare srednjih škola; 3 stručna aktiva za knjižničare osnovnih i 2 stručna aktiva za knjižničare srednjih škola

Obavljeni su i drugi poslovi i zadaci iz nadležnosti matičnih službi u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o radu matične službe.

6. STRUČNO USAVRŠAVANJE

Stručno usavršavanje se odvijalo u vidu praćenja stručne literature, sudjelovanje na seminarima, savjetovanjima i sličnim stručnim skupovima

Dio stručnih djelatnika je bio aktivan u radu Društva bibliotekara Slavonije i Baranje, Hrvatskom bibliotekarskom društvu i dr.

7. OSTALI POSLOVI

Djelatnost Knjižnice uključuje i obavljanje pravnih, fonancijsko-računovodstvenih i administrativno-tehničkih poslova, te poslove rukovođenja i razvoja Knjižnice.

Svi tekući poslovi su vođeni ažurno, te u skladu sa zakonom i drugim propisima, pri čemu je ostvarena uspješna suradnja s nasležnim ustanovama i službama od općine do Republike.

Usporedno s ovim poslovima vršeno je po odjeljenjima planiranje rada, izrađivani izvještaji o radu, vršena kontrola, te koordinacija izvršavanja poslova i zadataka u stručnom i upravno-organizacijskom smislu.

8. PROBLEMI DJELOVANJA GRADSKE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U 1997. GOD.

1. Zakonski status. Osnivačka i vlasnička prava.

Zakonom o visokim učilištima (N.N. 96/93 do 25 lipnja 1993.god.) osnivačka i vlasnička prava nad Gradskom i sveučilišnom knjižnicom u cjelosti su prenešena na Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Navedenim zakonskim rješenjem poništen je dotadašnji dvojni karakter ustanove kao javne/narodne/gradske i sveučilišne/znanstvene knjižnice, te je Knjižnica zakonski jednoznačno određena u svojoj sveučilišnoj funkciji, dok je javni/narodni/gradski karakter u smislu zakonskog određenja nestao.

Posljedice navedenog zakonskog određenja su mnogobrojni problemi u financiranju ukupne djelatnosti Knjižnice (npr. financiranje investicijskog održavanja, otklanjanja ratnih šteta, nabavke opreme, tj. financiranje razvojnih planova u cjelini); financiranju osnovne narodne djelatnosti, te financiranju pojedinih programa u sklopu određenja Knjižnice kao ustanove kulture gradskog, županijskog i državnog značaja (npr. programi Ministarstva kulture).

2. Sanacija ratnih šteta.

Ratna šteta na matičnom objektu Knjižnice, Europske avenije 24 procijenjena je na oko 350.000 DEM i tek je djelomično otklonjena. Nedostaju sredstva za sanaciju najakutnijih problema - krovništa zgrade.

2. Prostor.

Nedostatak prostora za formiranje i razvoj kako sveučilišnih tako i gradskih funkcija jedan je od osnovnih problema Knjižnice.

Naročito je akutan problem nedostatka prostora za potrebe sveučilišne djelatnosti. U razdoblju od osnivanja Sveučilišta 1975.god. do danas nije osiguran nikakav dodatni prostor za izgradnju i razvoj ovog dijela djelatnosti Knjižnice, već se sveučilišni karakter razvijao u skromnim uvjetima zajedničkih prostora gradske i sveučilišne djelatnosti.

U odnosu na temeljne, inicijalne prostorne potrebe sveučilišne funkcije potrebno je prvenstveno osigurati:

1. prostor za razvoj temeljnih sveučilišnih funkcija u sklopu tzv. Studijske čitaonice i

2. prostor za zatvoreno spremište (zatvoreni fond Knjižnice sveučilišnog karaktera, fond OP RH, te depozitno spremište ostalih fakultetskih knjižnica).

U odnosu na prostorne zahtjeve gradske djelatnosti uočavaju se slijedeći problemi:

1. nedostatak prostora za razvoj svih sadržaja Dječjeg odjela na matičnoj lokaciji, kao i pojedinih sadržaja vezanih uz rad s odraslim korisnicima (višenamjenska dvorana za kulturno-promotivne i dr. sadržaje);
2. problematika prostora vanjskih odjela: Donji grad (smještaj u privremenom prostoru); Industrijska četvrt (smještaj u prostoru u vlasništvu Stambene zadruge "Slavonija"), Retfala, JUG II i Josipovac (smještaj u prostorima MO).
3. osiguravanje prostora za otvaranje i uređenje novih izdvojenih odjela (Naselje Petrove gore, Višnjevac, Senjak i dr.).

10. NOSIOCI PROGRAMA I FINANCIRANJE

Program je ostvarivalo 45 djelatnika slijedeće strukture: bibliotekari 16 (VSS), viši knjižničari 5 (VŠS), knjižničari 12 (SSS), bibliotečni manipulant 2 (NSS), ravnatelj 1 (VSS), računovodstveno-administrativni radnici 2 (SSS), tajnik 1 (VSS), knjigoveža 1 (KV), te pomoćno osoblje 5.

Detaljni financijski pokazatelji prilog su ovom izviješću.

RAVNATELJ

Dragutin Katalenac

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK

Универзитет Јосипа Јурја Строссмјера у Осијеку
Градска и свеучилишна књићница Осијек

HR - 31000 OSIJEK, Europska avenija 24

tel:**385(031) 124-836, fax **385(031) 124-836

e-mail: gisko@knjiga.gskos.hr

Osijek, 20. siječnja 1998.god.

Broj: 21/98.

PRELIMINARNO IZVJEŠĆE O RADU

GRADSKE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE OSIJEK

u 1997. godini

GRADSKI KARAKTER

UVOD. OSNOVNI PODACI

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek (GISKO) djeluje kao knjižnica s dvojnou funkcijom:

- središnja (matična) javna /narodna knjižnica Grada Osijeka, Županije Osječko-Baranjske i

- središnja sveučilišna/ znanstvena knjižnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku s osnovnim ciljem osiguravanja dostupnosti svih vrsta informacija (znanstvenih, obrazovnih, stručnih, kulturnih i dr.) u bilo kojem obliku (tiskana građa: knjige, časopisi, novine i sl., AV građa, elektronski mediji i dr.) najširem krugu stvarnih i potencijalnih korisnika.

Temeljem Rješenja Vijeća za knjižnice RH Knjižnica je nosilac statusa županijske matične narodne knjižnice za sve narodne i školske knjižnice na području Županije Osječko-Baranjske i regionalne znanstvene knjižnice za sve fakultetske, specijalne i spomeničke knjižnice na području regije Slavonije i Baranje.

U skladu s navedenim funkcijama i zadacima Knjižnica se razvija kao javna općeznanstvena knjižnica polivalentnih sadržaja.

Ugovorom o financiranju narodne djelatnosti Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek sklopljenim između Grada Osijeka - Poglavarstva s jedne strane i Sveučilišta J.J.

Strossmayera u Osijeku i GISKO s druge strane privremeno je osigurano financiranje ovog dijela ukupne djelatnosti Knjižnice.

Knjižnica djeluje na matičnoj lokaciji Europske avenije 24 i pet područnih odjela: Donji grad, Industrijska četvrt, Retfala, Josipovac i Jug II.

OSTVARIVANJE PROGRAMA

Gradska i sveučilišna knjižnica je 19. rujna 1996.god. ponudila Gradu Osijeku Program knjižnične djelatnosti Gradske i sveučilišne knjižnice za 1997.god. - gradski karakter (UR.br. 335/96.) u ukupnom iznosu od 2.768.985,76 Kn.

Prijedlogom programa javnih potreba u kulturi Grada Osijeka u 1997. god. (prosinac 1996.god.) Grad je prihvatio program Knjižnice u cjelini (programski dio), ali u financijskom iznosu od 2.397.150,40 Kn.

Rebalanskom Proračuna Grada Osijeka u prosincu 1997.god. sredstva za Knjižnicu su smanjena za 500.000,00 Kn., tj. na ukupno 1.897.150,40 Kn.

Do 31.12.1997. god. Grad je za financiranje gradskog programa Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek u 1997. god. ukupno doznačio 1.267.171,36 Kn.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek je u cjelosti ostvarila ponudeni Program knjižnične djelatnosti za 1997.god. - gradski karakter, a kako slijedi:

A. KNJIŽNIČNA DJELATNOST

1. NABAVA KNJIŽNE GRAĐE

Knjižni fond prinovljen je uobičajenim vidovima nabave: kupovinom, poklonima, zamjenom, obvezatnim primjerkom R.Hrvatske. Ukupno je prinovljeno 6.373 naslova građe u 23.911 primjeraka od čega 5.023 naslova knjiga u 10.659 primjeraka, 1.128 naslova periodike u 12.999 primjeraka, 62 naslova CD u 92 primjerka, 6 naslova CD-ROM-a u 6 primjeraka, 28 vrstu igrački u 29 primjeraka, 111 izložbenih kataloga, 3 zemljopisnih karte i 12 nota.

Ukupni fondovi Gradske i sveučilišne knjižnice na dan 31. prosinac 1997.god. iznose:

- knjige	317.002 svezaka	+	8.816	=	325.818
- periodika	1.644 naslova	·	1.230	=	2.022
tekuća periodika	1.128 naslov			=	1.230

- AV građa:	
gram. ploče	880 primjeraka $\mu = 880$ } 1328
video kas.	331 primjerak + 117 = 448
CD	275 primjerka + 145 = 420
CD-ROM	33 primjeraka r 21 = 54
- igrčke	974 primjeraka $\text{š} = 974$
- ostala građa	31.879 primjeraka + 248 = 32.127
- neevidentirano	22.500 svezaka

Ostvarena sredstva: Knjige i časopisi

Neurošena sredstva iz 1996. 12 77	18.924,48	87 864,97
Županija Osječko-baranjska 1996.	30.000,00	20.000,00
Višak vl.prihoda iz 1996.	53.259,64	
Ministarstvo kulture RH - 1996.	130.000,00	400.000,00
Ministarstvo kulture RH - 1997.	400.000,00	
Poglavarstvo grada Osijek - 1997.	75.800,00	
Županija Osječko-Baranjska - 1997.	15.000,00	
	722.984,12	507.864,97

Utrošena sredstva:

Knjige	616.649,11	472.730,37
AV građa	67.851,49	7.704,26
Igračke i slikovnice	4.858,60	
	689.359,20	480.434,63

OSTATAK SREDSTAVA 33.624,92 27.430,34

2. OBRADA

Izvršena je potpuna tehnička i stručna (inventarizacija, klasifikacija, katalogizacija i dr.) obrada knjiga prinovljenih kupovinom i obveznim primjerkom, kao i osnovna obrada ostale građe. Nastavilo se s izgradnjom središnje baze podataka i održavanjem svih vrsta kataloga ulaganjem kataložnih listića nove građe.

Knjižnica je izdala Bilten prinova znanstvene i druge prinovljene građe, a priređeni su ibilten prinovljenih knjiga na mađarskom, njemačkom i engleskom jeziku, kao i Bilten prinova Austrijske čitaonice.

Nastavilo se sa stručnom obradom periodike (katalogizacija), te AV građe i igrčaka.

Osim redovnih poslova obrade vezanih uz prinovljenu građu naročita pažnja je posvećena održavanju lokalne baze (OPAC), analizi CROLIST programa s ciljem utvrđivanja zahtjeva za izmjenama i dopunama programa, te ujednačavanja kataloške prakse u Knjižnici, upoznavanje s građom na suvremenim medijima (AV, CD, CD-ROM) i njihova obrada kao i obradi građe na stranim jezicima pribavljenim kupnjom ili darom.

3. ZAŠTITA GRAĐE

Težište pri realizaciji programa zaštite je bilo na:

- preventivnoj primarnoj zaštiti građe obveznog primjerka R.Hrvatske;
- uvezu i popravku oštećene građe;
- uvez periodike i dr.

Na području zaštite urađeno je slijedeće:

- uvez knjiga	550 svezaka	550
- uvez novina	60 svezaka	150
- uvez građe OP RH	120 svezaka	-
- popravak knjiga	430 sveska	-

4. UPISI

U 1997. godini u Knjižnicu je ukupno bilo upisano 10.186 korisnika slijedeće strukture:

4.1. individualni upisi:

- predškolska djeca i učenici OŠ	3.657	2.409
- učenici srednjih škola	1.755	1.793
- studenti	1.121	979
- ostali odrasli korisnici	2.636	1.002

UKUPNO	9.169	6.183
--------	-------	-------

4.2. kolektivni upisi:

	1.017	1.230
--	-------	-------

SVEUKUPNO	10.186	7.358
-----------	--------	-------

4.3. prognanici:

- djeca	1.304	-
- odrasli	1.918	-

UKUPNO	3.222	
--------	-------	--

4.4. počasni članovi:

	47	11
--	----	----

Visina upisnine se u 1997. godini iznosila je 50,00 Kn za odrasle i 40,00 Kn za djecu. Upisnina vrijedi godinu dana od dana upisa. Osobe s prognaničkim statusom upisivane su i nadalje besplatno.

Ukupnim brojem upisanih korisnika u 1997.god. Knjižnica je nadmašila predratne rezultate, no mora se naglasiti da struktura upisa još uvijek nezadovoljava, naročito u pogledu broja studenata, kao i kolektivnih upisa. Po brojnosti upisa i nadalje se kao značajna kategorija pojavljuju korisnici s prognaničkim statusom (31,6kupnih korisnika).

5. POSUDBA GRAĐE

Ukupno je u 1997. god. u Knjižnici posuđeno različite građe. Građa, posuđivana za korištenje izvan Knjižnice i u čitaonicama slijedeće je strukture:

5.1. izvan Knjižnice:

- knjige	201.665	229.530
- igre/igračke	395	192

5.2. u čitaonicama:

- knjige	36.326	45.161
- časopisi	3.596	9.552
- novine	3.184	5.429
- igračke		
- AV građa <i>DOM STRIP</i>	18	2.343
- CD-ROM	10	29
<i>ENCIKLOP.</i>		2.537
UKUPNO	51.380	65.051

5.3. međubibliotečna posudba:

76 109

SVEUKUPNO (6.1. - 6.3.)

253.516

Broj i struktura korisnika u čitaonicama je bio slijedeći:

- djeca predšk.uzrasta i učenici OŠ	4.659	19.156
- učenici srednjih škola	6.796	7.105
- studenti	4.923	5.293
- ostali korisnici	2.487	2.514
UKUPNO	18.865	34.068

5.4. igraonica:

Broj djece u igraonicama: 1.382

Broj posuđenih igračaka: 2.481

B. INFORMATIVNO-REFERALNA DJELATNOST

10317

U 1997. godini korisnicima je ukupno pruženo 15.375 stručnih informacija s različitih područja, te priređena literatura za 1.437 stručnih tema.

852

Informativno-referalnu djelatnost obavljali su bibliotekari informatori specijalizirani za određena stručna područja prirodnih, primijenjenih i društvenih zanosti, umjetnosti, te informatori usmjereni na pedagoško-animatorski rad s djecom.

U 1997. god. Knjižnica je prinovila šest CD-ROM baza podataka, većinom referalnog karaktera. Pretraživanje navedenih baza, kao i vlastite bibliografske baze (OPAC) prema zahtjevima korisnika vršili su za sada bibliotekari informatori, dok je u planu osiguravanje radnih mjesta (terminala/ radnih stanica) za korisnike.

S ciljem pravodobnog i ažurnog obavješćavanja korisnika o prinovljenoj građi, naročito novim naslovima znanstvene i stručne literature posebna je pažnja poklonjena izradi biltena prinovljenih knjiga s područja znanosti, te je izdan

Bilten prinov. knjiga - znanost 1997 god.

C. KULTURNO ANIMATORSKA DJELATNOST

42 U okviru kulturno animatorske djelatnosti knjižnice ostvareno je 67 izložbi knjižne i dr. građe, 23 književna susreta, predstavljanja knjiga i predavanja, 387 susreta s djecom i niz drugih aktivnosti. 142 905

Knjižnica je organizirala stručni skup "Nijedna knjižnica nije otok: Mreža knjižnica u RH".

Obilježene su sve značajne obljetnice hrvatske i svjetske povijesti, kulture i umjetnosti. Kulturnim programima Knjižnica je nastojala promovirati sve oblike i mogućnosti svoje djelatnosti cjelokupnom građanstvu Osijeka i regije s ciljem aktivnog doprinošenja oživljavanju kulturnih zbivanja i kulturnog života u gradu.

1. Izložbe knjiga i druge građe:

142

Postavljeno je ukupno 67 izložbe.

Tematski izložbe su bile vezana uz

- obljetnice rođenja ili smrti istaknutih književnika, umjetnika, znanstvenika i sl.
- prigodne povodom aktualnih zbivanja

2. Predavanja, okrugli stol:

Održano je ukupno 23 predavanja, književnih večeri i predstavljanje knjiga, te 6 okruglih stolova/ tribina. Namjena ovih aktivnosti je bila istovjetna kao i kod izložbi, a teme odnosno predavači, autori, gosti su bili iz različitih oblasti.

U ostvarivanju programa Knjižnica je ostvarila suradnju s nakladničkim kućama, Društvom hrvatskih književnika ogranak Osijek, Maticom hrvatskom Ogranak Osijek i drugim kulturnim organizacijama i ustanovama.

3. Mjesec hrvatske knjige '97.

U sklopu Mjeseca hrvatske knjige '97. od 15. listopada do 15. studenog realiziran je zaseban program s nizom akcija, priredbi, predstavljanja knjiga i autora i dr., te tri izložbe.

Okosnica programa je bio multimedijски programi "Hrvatski jezik kao službeni jezik - 150.god. prvog govora na hrvatskom jeziku u Hrvatskom saboru" i "Quorum - prvih deset godina".

4. Pedagoško-animatorski rad s djecom:

Pedagoško-animatorski rad s djecom se ispoljavao kroz različite sadržaje: pričanje i crtanje priča, posjeti vrtića i OŠ, satovi lektire, natjecanja u znanju, prikazi knjiga, okrugli stolovi, popularna predavanja i razgovori. Aktivnosti su se održavali u svim dječjim odjelima, kao i u pojedinim osnovnim školama u sklopu suradnje Knjižnice i OŠ općine.

Ukupno je održano 387 susreta.

905

Knjižnica je organizirala tradicionalni maskenbal u Domu Hrvatske vojske.

Svečano je i obilježen i Međunarodni dan dječje knjige 2. travnja (Andersenov rođendan).

5. Dječji tjedan

U sklopu Dječjeg tjedna organizirani su posjeti djece iz vrtića i OŠ, te crtamo i pričamo priču.

6. Prikazi knjiga

U suradnji s Hrvatskim radiom - Studio Osijek priređeno je 47 prikaza knjiga.

51

7. Igraonica

U sklopu Igraonice Dječjeg odjela Knjižnice ostvareno je niz kreativnih susreta i programa za djecu predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta: - kreativne radionice; multimedijске radionice, LEGO radionice, likovne radionice, vrijeme za bajku, igraonica u

torbi, vesela subota, prigodni programi (Valentinovo, maskenbal, Uskrs, Sv. Nikola, Božić, Nova Godina i dr.)

8. Austrijska čitaonica

Radi promicanja i razvijanja austrijsko-hrvatskih kulturnih veza u sklopu Austrijske čitaonice priređeno je niz zasebnih programa: izložbe knjiga i druge građe (velika izložba posvećena austrijskom književniku Roda Rodi), video projekcije, predavanja i dr.

4. EDUKATIVNA DJELATNOST

Nastavljeno je s edukacijom i osposobljavanjem novoprimiteljenih bibliotečnih djelatnika s područja regije.

Edukaciju su organizirali st. suradnici Regionalne matične službe, a provodili su je voditelji pojedinih odjeljenja i službi knjižnice.

Za školske knjižničare OŠ iz Osijeka organizirano je 10 Informativnih utoraka, čiji je sadržaj rada predstavljalo sve ono što doprinosi dobroj suradnji između Knjižnice i školskih knjižnica.

Za školske knjižničare srednjih škola organizirano je 8 Informativnih srijeda.

5. RAZVOJNA MATIČNA SLUŽBA

Djelatnost Razvojne/ matične službe u 1997. god. i nadalje je bila uvjetovana činjenicom da je znatan dio područja nadležnosti službe još uvijek pod privremenom okupacijom - upravom UNTAES-a (Baranja i istočni dio Županije Osječko Baranjske).

Osnov programa službe zasnivao se na pomoći knjižnicama stradalim u ratu, kako na području matičnosti, tako i na širem području Slavonije (naročito područje Vukovarsko Srijemske županije).

Osim navedenih aktivnosti izvršeni su i drugi redovni poslovi i zadaci službe:

5.1. Prikupljanje podataka i analiza stanja u knjižnicama

Osječko-Baranjske Županije i slavonsko-baranjske regije.

Prikupljeni su i obrađeni podaci o radu knjižnica na području djelovanja službe.

Izvršena je i analiza rada republičke matične službe za potrebe knjižnica mađarske narodnosti, čije je sjedište privremeno u GISKO, te izrađen izvještaj.

Prikupljeni su i obrađeni podaci za Vodič kroz knjižnice R.Hrvatske.

U sklopu natječaja Ministarstva za kulturu izrađeni su prijedlozi za financiranje nabave knjiga u narodnim knjižnicama Slavonije i Baranje, programi opremanja knjižnica Valpovo, Orahovica i Vinkovci, te programi kompjutorizacije knjižnica.

5.2. Stručni posjeti, uvidi i nadzor.

Izvršeni su stručni posjeti i pregledi narodnih knjižnica Đakova (izraden prijedlog osamostaljivanja knjižnice), Našica (pitanja općinske mreže, opremanje dječjeg odjela), D. Miholjca (problemi djelatnosti), Orahovice (program opremanja knjižnice i dr.), Sl. Brod (ratne štete), Vinkovci (pokretanje rada uništene knjižnice), P. Slatina, Valpovo i Belišće.

Izvršen je i pregled dijela školskih knjižnica Osječko-Baranjske Županije (15 osnovnoškolskih i 5 srednješkolskih), te visokoškolskih knjižnica Sveučilišta J.J.Strossmayer u Osijeku

5.3. Unapređivanje stručnog rada i pružanje st. pomoći.

Nastavljeno je s pružanjem stručne savjetodavne pomoći svim vrstama knjižnica, naročito u svezi kompjutorizacije knjižnica, opremanja i funkcionalnog uređenja, organizacije djelovanja.

Instalacija programa "Ciciban" u knjižnice OŠ, pružanje st. pomoći i obuka djelatnika u korištenju programa.

5.4. Poticanje razvoja, organizacija i unapređivanje mreže knjižnica.

Održan seminar "Formiranje i rad županijske matične službe" za ravnatelje i voditelje ovih službi s područja S.i B.

Održan seminar o katalogizaciji za knjižničare srednjih škola; 3 stručna aktiva za knjižničare osnovnih i 2 stručna aktiva za knjižničare srednjih škola

Obavljeni su i drugi poslovi i zadaci iz nadležnosti matičnih službi u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o radu matične službe.

6. STRUČNO USAVRŠAVANJE

Stručno usavršavanje se odvijalo u vidu praćenja stručne literature, sudjelovanje na seminarima, savjetovanjima i sličnim stručnim skupovima

Dio stručnih djelatnika je bio aktivan u radu Društva bibliotekara Slavonije i Baranje, Hrvatskom bibliotekarskom društvu i dr.

7. OSTALI POSLOVI

Djelatnost Knjižnice uključuje i obavljanje pravnih, fonancijsko-računovodstvenih i administrativno-tehničkih poslova, te poslove rukovođenja i razvoja Knjižnice.

Svi tekući poslovi su vođeni ažurno, te u skladu sa zakonom i drugim propisima, pri čemu je ostvarena uspješna suradnja s nasležnim ustanovama i službama od općine do Republike.

Usporedno s ovim poslovima vršeno je po odjeljenjima planiranje rada, izrađivani izvještaji o radu, vršena kontrola, te koordinacija izvršavanja poslova i zadataka u stručnom i upravno-organizacijskom smislu.

10. NOSIOCI PROGRAMA

Program je ostvarivalo 49 djelatnika slijedeće strukture: bibliotekari 17 (VSS), viši knjižničari 5 (VŠS), knjižničari 15 (SSS), bibliotečni manipulant 2 (NSS), ravnatelj 1 (VSS), računovodstveno-administrativni radnici 2 (SSS), tajnik 1 (VSS), knjigoveža 1 (KV), te pomoćno osoblje 5.

NAPOMENA:

Cjelovito Izvješće o radu gradske i sveučilišne knjižnice Osijek u 1997. god. - gradski karakter: programski i financijski dio dostaviti ćemo vam naknadno nakon usvajanja istog od strane Upravnog vijeća GISKO.

Svi navedeni podaci su samo preliminarni, a nipošto konačni.

RAVNATELJ

Dragutin Katalenac